

Hamar kommune

Rådmannen

Justisdepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

JUSTISDEPARTEMENTET	
16 NOV 2009	
SAKSNR.:	200903639
AVD/KONT/BEH:	LOV/EO/KG
DOK.NR. 45	ARKIVKODE:

Deres ref.:

Vår ref:
Marianne Wiken
Tlf: 62510292
09/3425(5)

Arkiv:
020//&58
25852/09

Dato:
12.11.2009

HØRINGSUTTALELSE - NOU 2009: LOV OM OFFENTLIGE UNDERSØKELSESKOMMISJONER

HAMAR FORMANNSKAP behandlet i møte 11.11.2009 sak 224/09. Følgende vedtak ble fattet:

INNSTILLING

Hamar kommune har følgende merknader til utredningen med forslag til lov om offentlige undersøkelseskommisjoner:

Hamar kommune mener det er viktig at fremgangsmåten ved offentlige undersøkelser blir regulert og er med enkelte vesentlige unntak, enig i lovforslaget slik det framgår i lovutvalgets utredning. Det er særlig viktig at lovforslaget bidrar til å styrke rettsikkerheten til de som er berørt av undersøkelsene og at det legges opp til en prosess som bidrar til å sikre folks tillit til en upartisk prosess.

Vi vil i det følgende kun knytte merknader til de bestemmelser hvor Hamar kommune sitt syn avviker fra hva som fremgår av lovforslaget.

Oppnevning og kompetanse

Erfaringer fra de senere årene viser at det foreligger flere saker hvor det kan være behov for å undersøke saker av allmenn viktig betydning i kommunene. Hamar kommune er derfor uenig i forslaget om at undersøkelseskommisjoner kun kan oppnevnes av Kongen i statsråd, jf lovforslaget § 1(2), og at ikke andre offentlige organer også blir gitt kompetanse som oppnevningsorgan.

Kommunene kan ifølge lovutvalget anmode Kongen i statsråd om å oppnevne offentlig undersøkelseskommisjon. Hamar kommune antar at terskelen for hvilke forhold som blir ansett å ha "*allmennviktig betydning*" vil bli høy, og at det ikke alltid vil bli oppnevnt offentlig undersøkelseskommisjon i situasjoner hvor det bør gjennomføres en undersøkelse av kommunale eller andre lokale forhold.

Et hensyn som lovutvalget har trukket fram i forhold til oppnevningsorgan, er ønsket om å begrense bruken av undersøkelseskommissjoner. Hamar kommune støtter vurderingen om at terskelen for å igangsette offentlige undersøkelseskommissjoner skal være høy og at forhold som kan utredes lokalt i andre former, for eksempel av kontrollutvalget eller av ordinære tilsynsmyndigheter, ikke bør utredes ved bruk av undersøkelseskommissjoner. Hamar kommune stiller seg likevel tvilende til om dette hensynet bør få avgjørende betydning, da det ikke er noen begrensning i når andre organer kan gjennomføre egne eller private undersøkelser.

Lovutvalget uttaler at det er naturlig at også private utredninger bestilt av offentlige organer følger prinsippene i lov om offentlige undersøkelseskommissjoner, selv om undersøkelser kommunen eller private selv igangsetter ikke vil bli omfattet av denne loven. Det er imidlertid ikke sikkert at alle kommuner og andre offentlige organer vil velge å anvende disse prinsippene. Dette gir liten forutsigbarhet og det er uheldig at rettsikkerheten og tilliten ved utredninger av kommunale forhold blir dårligere enn ved utredninger foretatt av offentlig oppnevnte undersøkelseskommissjoner.

Lovutvalgets argument om at valget av Kongen i statsråd som oppnevningsorgan vil sikre enhetlig behandling i forhold til når offentlig undersøkelseskommissjon skal brukes, mener kommunen har liten betydning når hver enkelt kommune står fritt til å bestille private undersøkelser og da står fritt mht til hvordan de vil organisere dette.

Hamar kommune mener at kommunene vil kunne ha et behov for å gjennomføre undersøkelser av forhold av allmennviktig betydning. Det kan dreie seg om saker av stor betydning i lokalsamfunnet og med stor mediadekning, og som kan medføre store konsekvenser for de berørte personene eller virksomhetene. Det vil i slike lokalt viktige saker kun unntaksvis bli aktuelt at Kongen i statsråd oppnevner en undersøkelseskommissjon i disse sakene, slik lovforslaget er utarbeidet.

Hamar kommune mener at undersøkelser som blir foretatt av offentlig oppnevnte kommissjoner, og som er omfattet av den foreslåtte loven, vil være bedre egnet til å skape tillit hos befolkningen og styrke rettssikkerheten til de berørte enn undersøkelser som blir foretatt av kommunen selv eller private på oppdrag fra kommunen og hvor det er opp til kommunen selv å fastsette hvordan undersøkelsene skal gjennomføres. Et annet moment for at også andre organer, kunne oppnevne offentlig undersøkelseskommissjon, er at § 6(1) i lovforslaget gir kommisjonen adgang til å kreve bevisopptak etter tvisteloven kapittel 27. Dette har ikke kommunen eller andre organer hjemmel til ved private eller kommunale undersøkelser. Ved å få denne muligheten til bevisopptak vil muligheten til å opplyse saken best mulig bli større.

Hamar kommune foreslår at også kommunestyret skal kunne oppnevne offentlige undersøkelseskommissjoner. Kommunestyret bør i enkeltsaker kunne delegerer til kommunens kontrollutvalg sin kompetanse som oppnevningsorgan. Bakgrunnen for dette er at kommunestyret eller rådmannen kan være involvert i de forhold som skal utredes. Dette vil sikre uavhengighet, og vil også virke tillitskapende utad.

I tråd med forslaget ovenfor mener Hamar kommune at kommunestyret, i tillegg til å bli gitt oppnevningskompetanse, også bør tillegges ansvar for utpeke kommisjonens medlemmer og leder, utforme mandatet og avgjøre hvilken myndighet som skal ha hovedansvaret for å følge opp kommisjonens konklusjoner. Altså mener kommunen at

det samme organet som oppnevner undersøkelseskommisjonen også skal ha det nevnte ansvaret, som er omtalt i §§ 1(2) og (3) og 2(1) i lovforslaget.

Berørtes rett til innsyn og kontradiksjon

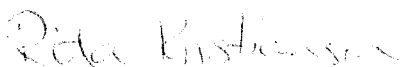
Hamar kommune støtter forslagene i § 7(3), (4) og (6) om at den berørte på anmodning skal gjøres kjent med kommisjonens opplysninger av betydning for vedkommendes eget forhold, om at den det gjelder skal få anledning til å uttale seg om opplysninger kommisjonen vurderer å legge til grunn i rapporten før undersøkelsesrapporten avgis, og at før kommisjonen avgir sin rapport skal alle som har vært berørt av undersøkelsen orienteres om utfallet av undersøkelsen for deres vedkommende.

Hamar kommune mener at det i tillegg bør være regler om innsyn i hele eller deler av undersøkelsesrapporten før overlevering, og anledning til å uttale seg i forhold til fakta som er lagt til grunn i rapportutkastet. Rapporten kan for eksempel inneholde faktafeil, eller berørte kan ha behov for å imøtegå måten fakta er sammenstilt på i rapporten.

Hamar kommune slutter seg til de øvrige bestemmelsene i lovforslaget. Kommunen mener disse vil styrke rettsikkerheten til de som blir berørt av offentlige undersøkelser og at de vil bidra til å øke folkets tillit til slike undersøkelser.

Enstemmig vedtatt.

Rett utskrift

Rita Kristiansen
konsulent